TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS
2006 m. vasario 9 d.*

Byloje C-473/04

dėl *Hof van Cassatie* (Belgija) 2004 m. spalio 22 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2004 m. lapkričio 9 d., pagal EB 68 ir EB 234 straipsnius pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Plumex

prieš

Young Sports NV,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Rosas, teisėjai J. Malenovský (pranešėjas), A. La Pergola, S. von Bahr ir A. Borg Barthet,

* Proceso kalba: olandų.

generalinis advokatas A. Tizzano,
kancleris R. Grass,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— Austrijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pesendorfer,

— Suomijos vyriausybės, atstovaujamos T. Pynnä,

— Švedijos vyriausybės, atstovaujamos A. Falk,

— Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos E. O'Neill,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos A.-M. Rouchaud-Joët ir R. Troosters,

susipažinęs su 2005 m. lapkričio 17 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1348/2000 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse (OL L 160, p. 37, toliau – reglamentas) 4–11 ir 14 straipsnių išaiškinimo.

2 Šis prašymas buvo pateiktas byloje, susijusioje su bendrovės *Plumex* skundu dėl *hof van beroep te Gent* sprendimo dėl praleisto termino atmesti apeliacinį skundą dėl pirmosios instancijos teismo sprendimo byloje tarp *Plumex* ir bendrovės *Young Sports NV*.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

3 Pagal reglamento antrą konstatuojamąją dalį, kad tinkamai veiktų vidaus rinka, būtina pagerinti ir paspartinti teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse ar komercinėse bylose įteikimą tarp valstybių narių.

4 Be to, reglamento tikslas – pagerinti ir paspartinti teismines procedūras, įtvirtinant tiesioginio teisminių ir neteisminių dokumentų įteikimo principą.

5 Pagal šio reglamento 1 straipsnio 1 dalį jis taikomas civilinėms ir komercinėms byloms, kuriose teisminiai ar neteisminiai dokumentai turi būti perduodami iš vienos valstybės narės į kitą, kad būtų joje įteikti.

6 Reglamento II skyriuje išdėstomos nuostatos, numatančios įvairias teisminių dokumentų perdavimo ir įteikimo priemones. Jis padalytas į du skirsnius.

7 Šio skyriaus I skirsnis sudarytas iš 4–11 straipsnių ir reglamentuoja pirmąją įteikimo priemonę (toliau – įteikimas per agentūras), pagal kurį teisminiai dokumentai tiesiogiai ir kuo greičiau perduodami tarp valstybių narių paskirtų agentūrų, vadinamų „perduodančiomis agentūromis“ ir „gaunančiomis agentūromis“. Paskui gaunančioji agentūra pati įteikia dokumentą arba paveda kitiems jį įteikti pagal valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teisę arba perduodančiosios agentūros reikalaujama konkrečia forma, jeigu toks būdas neprieštarauja minėtos valstybės narės teisei.

8 Pagal reglamento 7 straipsnį visi reikalaujami dokumento įteikimo etapai turi būti atlikti kuo greičiau.

9 II skyriaus 2 skirsnis numato kitas teisminių dokumentų perdavimo ir įteikimo priemones, t. y. perdavimą konsuliniais arba diplomatiniais kanalais (12 straipsnis), diplomatinių arba konsulinių atstovų įteikiamus dokumentus (13 straipsnis), pristatymą paštu (14 straipsnis), tiesioginį įteikimą (15 straipsnis).

10 Konkrečiau dėl pristatymo paštu reglamento 14 straipsnis nustato:

„1. Kiekviena valstybė narė teisminius dokumentus gali pristatyti tiesiogiai paštu kitoje valstybėje narėje gyvenantiems asmenims.

2. Bet kuri valstybė narė pagal 23 straipsnio 1 dalį gali nustatyti sąlygas, pagal kurias ji priims paštu pristatomus teisminius dokumentus."

11 Iš valstybių narių pranešimų pagal reglamento (OL C 151, 2001, p. 4) 23 straipsnį, iš dalies pakeistų ir pirmą kartą atnaujintų (OL C 202, 2001, p. 10), Portugalijos Respublika pripažino pristatymus paštu, jei tai bus atliekama registruotu laišku su patvirtinimu apie gavimą ir prie jo bus pridėtas vertimas.

Nacionalinės teisės aktai

12 Iš Belgijos teismų kodekso 1051 straipsnio matyti, kad apeliacinio skundo pateikimo terminas yra mėnuo nuo sprendimo įteikimo dienos.

13 Pagal šią nuostatą, skaitomą kartu su šio kodekso 55 straipsniu, jei viena iš šalių, kuriai sprendimas yra įteiktas, Belgijoje neturi gyvenamosios, buvimo vietos ar adreso dokumentams įteikti, apeliacinio skundo terminas pratęsiamas 30 dienų, jei jos buvimo vieta yra ne kaimyninėje valstybėje narėje arba Jungtinėje Karalystėje.

14 Šio kodekso 40 straipsnio pirmoji pastraipa numato, kad neturintiems Belgijoje gyvenamosios, buvimo vietos ar adreso dokumentams įteikti, dokumento kopija teismo sekretoriaus siunčiama registruotu laišku į paštą, jų gyvenamąją ar buvimo vietą užsienyje ir laikoma, kad yra įteikta, atidavus pašto tarnautojui, kuris patvirtina siuntinio gavimą šiame straipsnyje numatytais būdais.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

15 *Plumex*, pagal Portugalijos teisę įsteigtos bendrovės, kurios būstinė Portugalijoje, adresu šioje valstybėje narėje buvo įteiktas Belgijos pirmosios instancijos teismo sprendimas byloje tarp šios įmonės ir *Young Sports NV*. Įteikta buvo tiek per agentūras, tiek per paštą.

16 2001 m. gruodžio 17 d. *Plumex* pateikė *hof van beroep* apeliaciją dėl šio sprendimo. *Hof van beroep* atmetė apeliaciją dėl praleisto termino, nes manė, kad Belgijos teismų kodekso 1051 straipsnyje numatytas apeliacijos terminas baigėsi 2001 m. gruodžio 11 d., nes prasidėjo nuo pirmojo teisėto įteikimo, t. y. per paštą.

17 *Plumex* pateikė *Hof van Cassatie* kasacinį skundą dėl sprendimo atmesti apeliaciją, nurodydama, kad reglamentas turi būti aiškinamas taip, kad įteikimas per agentūras buvo pagrindinė ir svarbesnė įteikimo priemonė nei per paštą. Todėl apeliacijos terminas turi būti skaičiuojamas nuo šio pagrindinio įteikimo datos, įvykusio vėliau nei įteikimas per paštą, nes pastarasis yra tik antrinio pobūdžio.

18 Tokiomis sąlygomis *Hof van Cassatie* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar 4–11 straipsniuose numatytas įteikimas yra pagrindinė įteikimo priemonė, o 14 straipsnyje numatytas įteikimas tiesiogiai per paštą yra papildoma įteikimo priemonė, manant, kad pirmoji priemonė yra svarbesnė nei antroji, jei abi buvo įvykdytos pagal teisės nuostatas?

2. Jei įteikiama ir pagal 4–11 straipsnius, ir tiesiogiai per paštą pagal 14 straipsnį, ar apeliacijos termino pradžia įteikimo gavėjo atžvilgiu pradedama skaičiuoti nuo

įteikimo pagal 4–11 straipsnius datos, o ne nuo įteikimo pagal 14 straipsnį datos?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

19 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar tarp įteikimo priemonės per agentūras ir tarp įteikimo priemonės per paštą egzistuoja hierarchiniai santykiai, dėl ko pirmasis yra svarbesnis nei antrasis, jei abu buvo įvykdyti teisėtai.

20 Visų pirma pažymėtina, kad niekas reglamento tekste nerodo, kad juo nustatoma įteikimo priemonių hierarchija. Nei jo konstatuojamosios dalys, nei nuostatos nenumato, kad kuriai nors pagal reglamente nustatytą tvarką naudojamai perdavimo ir įteikimo priemonei turėtų būti suteiktas aukštesnis rangas, palyginti su įteikimo priemone per agentūras.

21 Be to, iš reglamento tikslo matyti, kad juo siekiama užtikrinti veiksmingą teisminių dokumentų įteikimą, kartu užtikrinant jų adresatų teisėtų interesų apsaugą. Vadinasi, jei visos reglamente numatytos įteikimo priemonės gali iš esmės užtikrinti jų interesų apsaugą, suprantama, kad atsižvelgiant į minėtą tikslą, galima pasinaudoti

viena ar kita, net ir kartu dviem ar keliomis šiomis įteikimo priemonėmis, kurios, atsižvelgiant į bylos aplinkybes, atrodo tinkamiausios.

22 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į pirmąjį klausimą būtina atsakyti, kad reglamentas nenustato jokios hierarchijos tarp įteikimo per agentūras ir įteikimo paštu, ir todėl teisminį dokumentą galima įteikti viena ar kita iš šių dviejų priemonių, ar jomis abiem kartu.

Dėl antrojo klausimo

23 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, į kurio įteikimo datą reikėtų atsižvelgti, siekiant gavėjo atžvilgiu nustatyti su įteikimu susijusios procedūros termino pradžią tuo atveju, jei buvo įteikta ir per agentūrą, ir paštu.

24 Teisingumo Teismui pateiktose pastabose Austrijos vyriausybė ir Komisija abejoja Teisingumo Teismo kompetencija atsakyti į šį klausimą, nes jis susijęs tik su nacionalinės teisės aiškinimu. Iš tiesų, jei valstybė narė leidžia teismo sprendimą įteikti keliomis priemonėmis, apeliacinio skundo terminas pagal Belgijos teisę prasidės nuo pirmojo teisėto įteikimo. Šis momentas turi būti nustatytas pagal dokumentą gaunančios valstybės narės teisę arba bet kuriuo atveju pagal nacionalinę teisę.

25 Vis dėlto pažymėtina, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką tik nacionaliniai teismai, į kuriuos buvo kreiptasi dėl bylos nagrinėjimo ir kuriems tenka atsakomybė nuspręsti, koks turi būti priimamas sprendimas, atsižvelgdami į kiekvienos bylos aplinkybes, gali nuspręsti dėl prejudicinio sprendimo būtinumo, kad galėtų priimti savo sprendimą, ir dėl Teisingumo Teismui pateikiamų prejudicinių klausimų tinkamumo. Todėl tais atvejais, kai yra pateikiami klausimai dėl Bendrijos teisės aiškinimo, Teisingumo Teismas iš esmės turi priimti sprendimą (be kita ko, žiūrėti 2001 m. kovo 13 d. Sprendimo *PreussenElektra*, C-379/98, Rink. p. I-2099, 38 punktą; 2003 m. gegužės 22 d. Sprendimo *Korhonen ir kt.*, C-18/01, Rink. p. I-5321, 19 punktą).

26 Antrasis klausimas yra susijęs su santykiais tarp įvairių reglamente numatytų įteikimo priemonių, todėl yra pateiktas dėl Bendrijos teisės aiškinimo.

27 Vadinasi, Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą.

28 Dėl klausimo esmės – visų pirma iš atsakymo į pirmąjį klausimą matyti, kad tarp įteikimo per agentūras ir paštu nėra jokios hierarchijos.

29 Be to, pažymėtina, kad, siekiant nepanaikinti šias įteikimo priemones reglamentuojančio reglamento nuostatų esmės, į visas su vienos iš jų teisėtu įgyvendinimu susijusiais teisines pasekmes turi būti atsižvelgta nepaisant to, ar buvo įvykdyta kita įteikimo priemonė.

30 Galiausiai, pažymėtina, kad pagal jo antrą konstatuojamąją dalį reglamentu siekiama paspartinti norimų įteikti teisminių dokumentų perdavimą ir pačių teisminių procedūrų eigą. Vadinasi, jei siekiant apskaičiuoti procedūros terminą atsižvelgiama į pirmąjį atitinkamo akto įteikimą, jo adresatas, kuriam taikytinas šis terminas, privalo pareikšti ieškinį anksčiau, o tai leidžia kompetentingam teismui greičiau priimti sprendimą.

31 Iš visko, kas pasakyta, matyti, kad jei pagal reglamentą yra įteikiama kelis kartus, turi būti atsižvelgiama į pirmąjį įteikimą. Niekas reglamente neprieštarauja, kad toks požiūris būtų taikomas santykiams tarp įteikimo per agentūras ir įteikimo paštu. Todėl jei yra įteikiama abiem priemonėmis, kad nustatytume gavėjo atžvilgiu procedūros, susijusios su įteikimo įvykdymu, termino pradžią, būtina atsižvelgti į įteikimo paštu datą, jei jis buvo įvykdytas anksčiau.

32 Ši išvada nepažeidžia teisminio akto adresato interesų, nes pirmasis teisėtas įteikimas leidžia jam veiksmingai susipažinti su šiuo aktu ir turėti pakankamai laiko pareikšti ieškinį teisme. Vadinasi, aplinkybė, kad jam apie tą patį aktą vėliau pranešama kita priemone, nepakeičia to, kad šie reikalavimai jau buvo įvykdyti pirminiu įteikimu.

33 Todėl į antrąjį klausimą būtina atsakyti taip, kad tuo atveju, kai buvo įteikta ir per agentūrą ir paštu, nustatant gavėjo atžvilgiu procedūros, susijusios su įteikimu, termino pradžią, būtina atsižvelgti į pirmojo teisėto įteikimo datą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

34 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. **2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1348/2000 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse turi būti aiškinamas kaip nenustatantis jokios hierarchijos tarp 4–11 straipsniuose numatytos perdavimo ir įteikimo priemonės bei jo 14 straipsnyje numatytos perdavimo ir įteikimo priemonės, todėl teisminį dokumentą galima įteikti viena ar kita iš šių dviejų priemonių, ar jomis abiem kartu.**

2. **Reglamentas Nr. 1348/2000 turi būti aiškinamas taip, kad tuo atveju, kai buvo perduota ir įteikta kaip numatyta ir jo 4–11 straipsniuose, ir jo 14 straipsnyje, nustatant gavėjo atžvilgiu procedūros, susijusios su įteikimu, termino pradžią, būtina atsižvelgti į pirmojo teisėto įteikimo datą.**

Parašai.